

KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO

Identyfikacja przedsiębiorstwa:

Siedziba: Zakłady Chemiczne „ANSER” Sp. z o.o.
Ul. J. Conrada 7, 01-922 Warszawa
tel.: (022) 663 70 73
fax.: (022) 669 01 22

Zakład produkcyjny: Ul. Wjazdowa 4, 26-600 Radom
tel./fax.: (048) 341 53 63

Dział technologiczny: Ul. Chemików 1, 96-315 Wiskitki
tel.: (046) 856 73 40 do 49 wew. 208
fax.: (046) 856 73 50

Data opracowania karty: 19.09.2000 r.
Data nowelizacji: 25.05.2006 r.

1. Identyfikacja substancji chemicznej.

Nazwa: **Kapon**
Przeznaczenie: Lakier podkładowy do drewna

2. Skład/informacja o składnikach.

Toluen

Zawartość: 55% - 60%
Numer CAS: 108-88-3
Numer indeksowy: 601-021-00-3
Numer WE (EWG, EINECS): 203-625-9
Klasyfikacja substancji: F, Xn, R: 11-38-48/20-63-65-67
Działa szkodliwie na rozrodczość - kategoria 3.*

Aceton

Zawartość: 15% - 20%
Numer CAS: 67-64-1
Numer indeksowy: 606-001-00-8
Numer WE (EWG, EINECS): 200-662-2
Klasyfikacja substancji: F, Xi, R: 11-36-66-67*

Cykloheksanon

Zawartość: 10% - 15%
Numer CAS: 108-94-1
Numer indeksowy: 606-010-00-7
Numer WE (EWG, EINECS): 203-631-1
Klasyfikacja substancji: Xn, R: 10-20*

*znaczenie symboli w p. 16.

3. Identyfikacja zagrożeń.

Produkt wysoce łatwopalny.

Produkt szkodliwy.

Działa drażniąco na oczy i skórę. Działa szkodliwie przez drogi oddechowe; stwarza poważne zagrożenie zdrowia w następstwie długotrwałego narażenia. Możliwe ryzyko szkodliwego działania na dziecko w łonie matki. Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry. Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy.

4. Pierwsza pomoc.

Niezbędne leki: tlen, parafina płynna.

Odtrutki: nie są znane.

Leczenie: postępowanie objawowe.

Zatrucie inhalacyjne

Przytomny

Pierwsza pomoc przedlekarska

Wyprowadzić zatrutego z miejsca narażenia. Zapewnić spokój w pozycji dowolnej. W razie duszności podawać tlen. Wezwać lekarza.

Pomoc lekarska

Postępowanie objawowe. W zależności od objawów transport do szpitala karetką PR pod nadzorem lekarza.

Nieprzytomny

Pierwsza pomoc przedlekarska

Wynieść zatrutego z miejsca narażenia. Ułożyć w pozycji bocznej ustalonej. Usunąć z jamy ustnej ruchome protezy i inne ciała obce. Odessać przez cewnik strzykawką wydzielinę z nosa i jamy ustnej. Jeżeli zatruty oddycha, podać tlen przez maskę. Jeżeli nie oddycha, zastosować sztuczne oddychanie metodą usta-usta albo za pomocą aparatu typu AMBU. Założyć stałą drogę dożylną (pielęgniarka).

Pomoc lekarska

Przy zaburzeniach oddychania zaintubować, stosować sztuczne oddychanie aparatem typu AMBU. Kontrolować akcję serca (EKG). Nie podawać adrenaliny i innych amin katecholowych. Transport do szpitala karetką reanimacyjną PR.

Skażenie skóry

Pierwsza pomoc przedlekarska

Zdjąć odzież, zmyć skórę dużą ilością wody (z mydłem, jeżeli nie ma zmian).

Pomoc lekarska

W zależności od wskazań konsultacja dermatologiczna lub transport do szpitala karetką PR.

Skażenie oczu

Pierwsza pomoc przedlekarska

Plukanie oczu, przez co najmniej 15 minut dużą ilością chłodnej wody, najlepiej bieżącej. Unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko mechanicznego uszkodzenia rogówki.²

Uwaga: osoby narażone na skażenie oczu powinny być pouczone o konieczności i sposobie ich natychmiastowego płukania.

Pomoc lekarska

Konieczna konsultacja okulisty. Dalsze postępowanie zgodne z zaleceniami lekarza okulisty.

Zatrucie drogą pokarmową

Przytomny

Pierwsza pomoc przedlekarska

Natychmiast po połknięciu poszkodowany powinien sam wywołać wymioty. Później nie prowokować wymiotów. Podać do wypicia 150 ml płynnej parafiny. Nie podawać mleka, tłuszczów ani alkoholu. W razie duszności podawać tlen. Wezwać lekarza.

Pomoc lekarska

Transport do szpitala karetką PR pod nadzorem lekarza.

Nieprzytomny

Pierwsza pomoc przedlekarska

Postępowanie jak w zatruciu inhalacyjnym.

Pomoc lekarska

Postępowanie jak w zatruciu inhalacyjnym.

5. Postępowanie w przypadku pożaru.

Szczególne zagrożenia

Wysoce łatwo palna, szkodliwa ciecz. Pary tworzą mieszaniny wybuchowe z powietrzem. Pary są cięższe od powietrza, gromadzą się przy powierzchni ziemi i w dolnych partiach pomieszczeń. Zbiorniki z toluenem narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury mogą eksplodować.

Zalecenia ogólne

Zawiadomić otoczenie o awarii.

Usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii; w razie potrzeby zarządzić ewakuację. Wezwać Państwową Straż Pożarną i Policję Państwową.

Pożar

Środki gaśnicze: proszki gaśnicze, dwutlenek węgla, piany gaśnicze, woda – prądy rozproszone.

Mały pożar: gasić gaśnicą proszkową lub śniegową (dwutlenek węgla).

Duży pożar: palące się zbiorniki lub rozlewiska gasić pianą lub prądami wodnymi rozproszonymi; nie stosować zwartych strumieni wody na powierzchnię cieczy.

Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury chłodzić wodą z bezpiecznej odległości; jeśli to możliwe, usunąć je z obszaru zagrożenia (groźba wybuchu).

Specjalne wyposażenie ochronne

Nałożyć odzież ochronną z materiałów powlekanych i aparat izolujący drogi oddechowe.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska.

Zalecenia ogólne

Jak podano w punkcie 5.

Wyciek

Uwaga: obszar zagrożony wybuchem.

Usunąć źródła zapłonu; zabezpieczyć studzienki ściekowe; unikać bezpośredniego kontaktu z uwalniającą się substancją; jeśli to możliwe, zlikwidować wyciek (zamknąć dopływ cieczy, uszczelnić, uszkodzone opakowanie umieścić w szczelnym opakowaniu ochronnym); w razie dużego wycieku miejsce gromadzenia się cieczy obwałować, zebraną ciecz odpompować; małe ilości rozlanej cieczy przysypać niepalnym materiałem chłonnym, zebrać do zamykanego pojemnika, zanieczyszczoną powierzchnię spłukiwać wodą.

7. Obchodzenie się z substancją i magazynowanie.

Obchodzenie się z substancją: podczas stosowania nie jeść, nie pić, unikać kontaktu z cieczą, unikać wdychania par, przestrzegać zasad higieny osobistej, stosować środki ochrony indywidualnej (jak podano w punkcie 8), pracować w dobrze wentylowanych pomieszczeniach, nie używać iskrzących narzędzi, unikać wyładowań elektrostatycznych; unikać działania na substancję otwartego ognia i wysokiej temperatury.

Rodzaj magazynu: Ogólny magazyn chemiczny.

8. Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej.

Wymagania dotyczące wentylacji

Niezbędna wentylacja miejscowa wywiewna, usuwająca pary z miejsc ich emisji, oraz wentylacja ogólna pomieszczenia. Otwory zasysające wentylacji miejscowej przy płaszczyźnie roboczej lub poniżej. Wywiewniki wentylacji ogólnej w górnej części pomieszczenia oraz przy podłodze. Instalacje wentylacyjne muszą odpowiadać warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu.

Najwyższe dopuszczalne stężenia

Toluen

NDS 100 mg/m³

NDSCh 350 mg/m³

NDSP –

Aceton

NDS 600 mg/m³

NDSCh 1800 mg/m³

NDSP –

Cykloheksanon

NDS 40 mg/m³

NDSCh 80 mg/m³

NDSP –

Oznaczanie w powietrzu na stanowiskach pracy

PN-78/Z-04115. ark. 01 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości toluenu.

Oznaczanie toluenu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej.

PN-89/Z-04023. ark. 02 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości (w mieszaninach) szkodliwych substancji wydzielających się z wyrobów lakierowych nitrocelulozowych.

Oznaczanie acetonu, alkoholi: etylowego, n-butyłowego, izobutyłowego, etoksyetyłowego, butoksyetyłowego; octanów: etylu, n-butyłu, etoksyetyłu, toluenu i ksylenu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej.

PN-76/Z-04087 Ochrona czystości powietrza. Oznaczanie zawartości cykloheksanonu w powietrzu na stanowiskach pracy metodą kolorymetryczną.

Wymagania dotyczące środków ochrony indywidualnej

Gdy stężenie substancji jest ustalone i znane, doboru środków ochrony indywidualnej należy dokonywać z uwzględnieniem stężenia substancji występującego na danym stanowisku pracy, czasu ekspozycji oraz czynności wykonywanych przez pracownika, na podstawie katalogu "Środki ochrony indywidualnej" wydawanego przez Centralny Instytut Ochrony Pracy.

W sytuacji awaryjnej, jeśli stężenie substancji na stanowisku pracy nie jest znane, stosować środki ochrony indywidualnej o najwyższej zalecanej klasie ochrony.

Odzież ochronna z materiałów powlekanych vitonem, antyelektrostatyczna; rękawice z polialkoholu winylowego, obuwiu wykonane z neoprenu; gogle chroniące przed kroplami cieczy (w przypadku stosowania półmasek); pochłaniacz typu A po skompletowaniu z maską lub półmaską; jeśli stężenie związku jest większe niż 1% obj. lub występuje niedobór tlenu w powietrzu, stosować odzież gazoszczelną powlekaną vitonem, antyelektrostatyczną, z izolującym sprzętem ochrony układu oddechowego.

9. Właściwości fizykochemiczne.

Postać fizyczna:	ciecz
Zapach:	charakterystyczny
Rozpuszczalność w wodzie i innych rozpuszczalnikach:	mała rozpuszczalność w wodzie, rozpuszcza się w rozpuszczalnikach organicznych
Gęstość:	0,85 ÷ 0,90 g/cm ³
Lepkość (kubek Forda ø 4 mm):	15 ÷ 25 s
Zawartość substancji lotnych:	Minimum 85%
Czas schnięcia:	Maksimum 24 h
Temperatura zapłonu:	24 C
Kolor:	bezbarwny, lekko żółty

10. Stabilność i reaktywność.

Produkty spalania: dwutlenek węgla, woda.

Niebezpiecznie reaguje z mieszaniną kwasu siarkowego i kwasu azotowego, czterotlenkiem dwuazotu, trójfluorkiem bromu, sześćfluorkiem uranu.

11. Informacje toksykologiczne.

Działanie toksyczne i inne szkodliwe działanie biologiczne na ustrój człowieka:

substancja drażniąca. Działa depresyjnie na ośrodkowy układ nerwowy.

Drogi wchłaniania: przez drogi oddechowe, skórę, z przewodu pokarmowego.

Objawy zatrucia ostrego: w postaci par w stężeniach przekraczających NDS może wywoływać łzawienie oczu, kaszel, ból i zawroty głowy; zaburzenia równowagi i koordynacji ruchów, stan zbliżony do upojenia alkoholowego z pobudzeniem, następnie sennością. W

5

przebiegu zatrucia mogą nastąpić zaburzenia przewodnictwa w mięśniu sercowym, arytmia, migotanie komór, śmierć. Następstwem może być uszkodzenie wątroby, nerek, ośrodkowego układu nerwowego, zapalenie płuc. Skażenie skóry może wywołać miejscowe jej zaczerwienienie, swędzenie. Skażenie oczu wywołuje ból, zaczerwienienie spojówek. Drogą pokarmową może wywołać objawy jak w zatruciu inhalacyjnym o różnym nasileniu i następstwach.

Objawy zatrucia przewlekłego: zaburzenia ze strony ośrodkowego układu nerwowego – zaburzenia emocjonalne, zaburzenia koordynacji ruchów. Może powodować uszkodzenie wątroby; zapalenie skóry objawiające się jej wysuszeniem, zaczerwienieniem i pękaniem.

12. Informacje ekologiczne.

Produkt szkodliwy dla organizmów wodnych. Nie usuwać do kanalizacji. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych, gruntowych i gleby. Nie dopuszczać do przedostania się substancji do wody pitnej.

Najwyższe dopuszczalne wskaźników zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do wód i ziemi wg Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 05.11.1991 r. W sprawie klasyfikacji wód oraz warunków, jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub ziemi. Dz. U. Nr 166 z 1991 r.

Dopuszczalne wartości stężeń w powietrzu atmosferycznym wg Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28.04.1998 r. W sprawie dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu. Dz. U. Nr 55 z 1998 r.

13. Postępowanie z odpadami.

Niszczenie i neutralizacja

Należy niszczyć przez spalanie, zgodnie z obowiązującą instrukcją.

Opakowania

Opróżnione opakowania jednorazowego użytku przekazać do upoważnionego odbiorcy odpadów.

Opakowania wielokrotnego użytku, jeśli to konieczne po uprzednim oczyszczeniu, mogą być dalej stosowane.

14. Informacje o transporcie.

Klasyfikacja materiału:

RID	kl. 3 b
ADR	kl. 3 b
Transport morski	kl. 3.2
Numer UN:	1263 (farby, lakiery zawierające ciecze palne)

15. Informacje dotyczące uregulowań prawnych.

Oznakowanie na etykiecie

Identyfikacja: Kapon

Znaki ostrzegawcze:

F - Produkt wysoce łatwopalny

Xn - Produkt szkodliwy

Określenia zagrożenia (R):

36/38 - Działa drażniąco na oczy i skórę

48/20 - Działa szkodliwie przez drogi oddechowe; stwarza poważne zagrożenie zdrowia w następstwie długotrwałego narażenia.

63 - Możliwe ryzyko szkodliwego działania na dziecko w łonie matki.

66 - Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry

67 - Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

Określenia dotyczące prawidłowego postępowania (S):

2 - Chronić przed dziećmi

16 - Nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu - nie palić tytoniu

25 - Unikać zanieczyszczenia oczu

26 - Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza

36/37 – Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne

46 – W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – pokaż opakowanie lub etykietę

Podstawy prawne:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217 poz. 1833 z 29 listopada 2002 r.) z późniejszymi zmianami.

Ustawa o substancjach i preparatach chemicznych. (Dz. U. Nr 11 poz. 84 z 11 stycznia 2001 r.) z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. Nr 140, poz. 1171 z 3 lipca 2002) z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1666 z dnia 2 września 2003 r.) z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 173 poz. 1679 z 6.10.2003 r.) z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201 poz. 1674 z 14.10.2005 r.).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004 roku w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania zaopatruje się w zamknięcia utrudniające dostęp przez dzieci (Dz. U. 128 poz. 1348 z 30 kwietnia 2004 r.).

16. Inne informacje.

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy, jakkolwiek nie możemy brać odpowiedzialności za szkody i straty, jakie mogą wynikać z użycia produktu. Podczas sporządzania niniejszej karty braliśmy pod uwagę wszystkie właściwe zastosowania produktu, każdy użytkownik ponosi odpowiedzialność w przypadku innego zastosowania

7

produktu.

Data opracowania karty: 19.09.2000 r.

Data nowelizacji: 25.05.2006 r.

Materialy źródłowe:

<http://www.chemikalia.mz.gov.pl>

<http://ecb.jrc.it/existing-chemicals>

Karty charakterystyk składników niniejszego preparatu.

Wykaz symboli zagrożenia oraz zwrotów R z punktu 2:

F - Produkt wysoce łatwopalny

Xi - Produkt drażniący

Xn - Produkt szkodliwy

R 11 - Produkt wysoce łatwopalny

R 10 - Produkt łatwopalny

R 20 - Działa szkodliwie przez drogi oddechowe

R 36 - Działa drażniąco na oczy

R 38 - Działa drażniąco na skórę

R 48/20 - Działa szkodliwie przez drogi oddechowe; stwarza poważne zagrożenie zdrowia w

R 63 - Możliwe ryzyko szkodliwego działania na dziecko w łonie matki

R 65 - Działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia

R 66 - Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry

R 67 - Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

Zmiany w ostatniej aktualizacji:

Zmiany w punktach: 2, 3, 6, 15, 16.

Kartę opracował: Konrad Krawczyk